

■ "Parasta ranskalaisessa kasvatuksessa on ruoka", sanoo Pamela Druckerman.

Äiti Pariisista

Ranskalaisille parisuhde on tärkeintä elämässä. Siksi he osaavat kasvattaa lapsensa paremmin kuin muut, väittää amerikkalainen kirjailija Pamela Druckerman.

Pamela Druckerman, 43, rojauttaa rottinkituoliin, vetää polkkatukkansa korvien taakse ja alkaa selata ruokalista.

On torstai-iltapäivä trendikkään Café Charlot -bistron lasitetulla terassilla Pariisin Marais'ssa, jonne kirjailija on saapunut kymmenen minuuttia myöhässä.

Mutta sehän on Ranskassa tapana.

”Minun on pakko syödä. Olen lipsahtanut omasta *cadrestani*”, Druckerman sanoo.

Cadre tarkoittaa ranskaksi kehystä. Druckermanille se tarkoittaa ranskalaista tiukkaa kasvatusraamia, jonka sisällä lapsi saa tehdä periaatteessa mitä vaan, kunhan ei ylitä raamin rajoja.

Yksi niistä on selkeät ruoka-ajat. Aamupala, lounas, välipala ja illallinen syödään aina samaan aikaan, eikä niiden välissä ole jääkaapille asiaa. Rytmiiä noudattavat myös monet ranskalaiset aikuiset.

Mutta nyt Druckerman tilaa ranskaksi

lohisalaatin, johon pyytää erikseen kirsikkatomaatteja. *Cadren* mukaan olisi välipalan eli *goûter'n* aika.

”Lapset opetetaan tulemaan pöytään nälkäisinä. He tottuvat siihen, ettei saa ottaa banaania ennen illallista. Äidin ei tarvitse seisoa jääkaapin edessä ja huutaa ilkeästi. Lapsille vain sanotaan itsevarmasti ei.”

Cadren tärkeydestä ja muista ranskalaisen kasvatusohjeista Druckerman on kirjoittanut bestselleriksi nousseen kirjan *Bringing Up Bébé* (2012). Suomeksi se on ilmestynyt nimellä *Kuinka kasvattaa bébé. Vanhemmuus Pariisin malliin*.

Kirjassa New Yorkista Pariisiin muuttanut Druckerman selvittää, miksi ranskalaiset lapset käyttäytyvät paremmin kuin amerikkalaiset toverinsa. He tervehtivät kohteliaasti, eivät heittele ruokaa lattialle ja nukkuvat parikuukautisina kokonaisia öitä.

Kirjan aikana Druckerman saa brittimiehensä kanssa esikoistyttären ja kaksospojat Pariisissa. Heihin hän testaa oppeja, joita hän kuulee paikallisilta ja oppii asian-

tuntijoiden, kuten lastenlääkäri-psykoanalyttikko **Françoise Doltonin**, teoksista.

Druckerman syntyi New Yorkissa, kasvoi Miamissa ja opiskeli espanjaa, ranskaa, hepreaa, portugalia ja japania sekä filosofiaa ja kansainvälistä politiikkaa. Hän työskenteli *New York Timesin*, *Financial Timesin* ja *Wall Street Journalin* toimittajana muun muassa Sao Paolossa, Buenos Airesissa ja Jerusalemissa.

Rakkaus toi toimittajan Pariisiin vuonna 2004. Ensinnäkin hän julkaisi *Lust in Translation* -kirjan tavoista ja syistä pettää puolisoa.

Sitten tuli vanhemmuus.

Nyt *Bringing Up Bébé* on myyty yli 80 000 kappaletta, ja viime vuonna *Time* listasi Druckermanin sadan vaikutusvaltaisimman ihmisen joukkoon. Vuoden alussa Yhdysvalloissa ilmestyi *Bébé Day by Day* -kirja, jossa Druckerman listaa sata ranskalaisen kasvatuksen avainohjetta.

Vaikka Druckerman ei ole opiskellut pedagogiikkaa tai psykologiaa, se ei ole estänyt vanhempia lukemasta kirjaa kuin pyhää kasvatustapaa.

”Näin tv-ohjelman, jossa äiti Oregonista ei ollut koskaan käynyt Pariisissa, mutta syötti lapsilleen hanhenmaksaa. Amerikkienkiertueellani eräs nainen roikotti vauvaansa edessäni ja kysyi, mitä hänen pitää tehdä, kun vauva itkee aamukolmelta.”

Druckermanin mukaan nykyvanhemmat kaipaavat kasvatustutkijoita. He uskovat, että jollakin on täydellinen ratkaisu ongelmaan. Hän sanoo, että ranskalaisessa kasvatustavassa on viisauksia, joista saisi ottaa oppia.

”Hanki elämä! Ei ole vanhemmille hyväksi, että perheessä kaikki pyörii lasten ympärillä. Ei lapsenkaan ole hyvä kokea olevansa keskipiste koko ajan. Lapsen ei tarvitse keskeyttää aikuisia joka viides sekunti tai vanhempien jäädä pois työelämästä, jotta lapsi tuntisi itsensä tärkeäksi ja rakastetuksi. Lapsen pitää osata odottaa, kehittää taito leikkiä yksin ja selviytyä siitä, että välillä on tylsää”, Druckerman luettelee.

”Suomalaiset, kuten amerikkalaiset, eivät varmaan ajattele, että puolitoistavuotiaalle voi selittää normaalilla aikuisen äänellä, että nyt istutaan pöydässä rauhassa, eikä ole tarkoitus pelleillä ja heittää ruokaa ympäriinsä. Olen Pariisissa ymmärtänyt, että lapsi voi oppia istumaan pöydässä nähtä, eikä se ole sille vahingollista.”

Ranskassa vanhemmat esittelevät vastasyntyneelle kotinsa kuten aikuiselle. Vauvalle selitetään nukkumaan mennessä, että yön aikana nukutaan. Kun vauva sitten yö-

”Ranskalaiset kohtelevat vauvaa järjellisenä olentona.”

lä itkee, ranskalaiset odottavat, jopa vartin. Sen jälkeen vauva lopettaa inahdelunsa, ellei sillä ole hätä, ja äiti jatkaa unia.

Itkettämistä kutsutaan *la pauseksi*, tauoksi, jonka avulla vauvat opetetaan yönukkujiksi. Sellaisia niistä Druckermanin mukaan myös parikuukautisina tulee.

”Ranskalaisilla on erilainen käsitys lapsista muuhun Eurooppaan ja Amerikkaan verrattuna. He kohtelevat vauvaa järjellisenä olentona, joka ymmärtää asioita ja oppii sääntöjä syntymästään asti.”

Salaatti kannetaan pöytään. Druckerman kiittää nopeasti ja jatkaa puhetta. Kirjailijaa puistattavat kasvatustavat, jotka kertovat, että äitiyttä pitää arvottaa ja sille pitäisi uhrata koko elämä.

”Saisin hermoromahduksen! Olisi hirveää, jos painostettaisiin jäämään kotiin.”

Druckermanin mielestä Amerikassa ja Pohjoismaissa ajatellaan, että äitiyden tulisi olla naiselle koko elämän täyttymys.

Ranskassa taas äitiyden ylistäminen nähdään outona ja epätasapainoisena. Lasten annetaan kasvaa vapaasti ja kerätä itsenäisesti kokemuksia *cadren* sisällä sen sijaan, että heitä yritettäisiin ohjailta ja kehittää.

Druckermanin puhe ranskalaisesta kasvatustavasta soljuu, kun keskitytään yleiseen. Kun kysyy, mitä mieltä hän itse on esimerkiksi intensiivisestä kasvatuksesta, hän vetoaa tutkimuksiin.

”Intensiivisen vanhemmuuden seurauksista on tehty jo tutkimuksia. Se ei johda onneen, vaan äidit masentuvat ja ovat tyytymättömiä. Nyt aletaan epäillä, onko intensiivinen malli hyväksi lapsellekaan.”

Druckermanin kirjassa tehdään selväksi, etteivät ranskalaiset elä lastentahdistisesti. Ranskalaisille parisuhde on lapsia tärkeämpi. Kumppani on ainoa asia, joka elämässä valitaan ja jonka kanssa eletään, kun lapset muuttavat pois.

Lapsen on sopeuduttava vanhempien elämään eikä toisinpäin. Vanhempien suhde heijastuu perheen hyvinvointiin, joten siitä pidetään huolta.

Pienikin vauva jätetään isovanhemmille tai hoitajalle moneksi päiväksi, jotta vanhemmat pääsevät lomalle kaksistaan. Vanhempien erityisiä ”deitti-iltoja” ei ole olemassa, eikä aikuisten omaa aikaa ajatella satunnaisena, kovalla työllä ansaittuna etuoikeutena vaan perustarpeena. Se kuuluu arkeen siinä missä vaipan vaihtaminenkin. Vaipan tosin vaihtaa useammin äiti kuin isä.

Ranska on Druckermanin mielestä yhä patriarkaalinen maa, eivätkä miesten ja naisten roolit ole tasapuhuvia. Mutta se ei ole heistä niin vakavaa.

”Ranskalaisnaiset ovat lievästi allergisia feminismi-sanalle. Heille se tarkoittaa naisia, jotka haluavat tulla miehiksi esimerkiksi vetämällä miestenpuvun päälle ja panemalla kravatin kaulaan. Se ei ole koskaan ollut naisen malli Ranskassa.”

Druckerman kertoo, etteivät ranskalaisnaiset oleta olevansa miesten kanssa tasa-arvoisia. He näkevät miehet eri lajina, jotka eivät luonnostaan ole hyviä soittamaan lastenhoitajalle, ostamaan pöytäliinoja tai muistamaan lastenlääkäriaikaa.

Kun amerikkalaiset keskittyvät valittamaan aviomiehistään, ranskalaiset nauravat ”miesten olevan miehiä”. Druckermanin ranskalaiset äitiystävät neuvovat, että on parempi vain hyväksyä, etteivät pyykki ole pestyinä, kun palaa kotiin.

”Ranskalaisnaisten huumorintajusta voisi oppia. He eivät keskity kymmeneen prosenttiin kotitöistä, joita heidän miehensä eivät tee, vaan neljäänkymmeneen, jonka tekevät. Ranskalainen nainen ilahtuu aidosti, kun mies tuo kotiin vaikka suosikkileipää. Elämä on levollisempaa, jos ei rai-

vostu tekemättömyyksistä vaan keskittyä tehtyyn.”

Naisilla ei Druckermanin mukaan ole aikaa valittaa. Äitiysloma kestää neljä kuukautta. Pari kuukautta synnytyksen jälkeen he menevät töihin ja hoitavat iltaseitsemän jälkeen lapset, ruoan ja kotityöt.

Mutta eikö ranskalaisia äitejä harmitta, etteivät saa viettää vauvojensa kanssa enemmän aikaa?

Druckermanin mukaan ranskalaisäidit voisivat jäädä kotiin suomalaisen kotihoitontuen kaltaisella parinsadan euron kuukausiavustuksella kolmeksi vuodeksi, mutta harva jää. Ranskalaiset panevat lapsensa mielellään valtion kustantamiin *crèche*-päiväkoteihin ja taistelevat niiden paikoista.

Kolmevuotiaina lapset menevät esikouluun, jossa opiskellaan usein aamuyhdeksästä iltakuuteen.

”Yksi tuttuni jäi vähäksi aikaa tuella kotiin, koska sai heti esikoisen jälkeen kaksoiset kuten minä. Häinkin palasi nopeasti töihin. Koulutetut ranskalaisnaiset haluavat töihin. Ura ja työelämä ovat tärkeitä, eikä kokopäiväistä äitiyttä nähdä tähdellisenä.”

Maailman terveysjärjestö suosittelee puolen vuoden täysimetyksen jälkeen jatkamaan rintaruokintaa vielä toiset puoli vuotta.

Kultaisen säännön sisäistänyt Druckerman hämmästyti tajutessaan, että ranskalaiset äidit imettävät korkeintaan kolme kuukautta, usein vain kuukauden pari jos sitäkään. Vauvoille juotetaan äidinmaidonkorviketta. Näin isäkin osallistuu enemmän.

Druckerman ei ole koskaan kuullut ranskalaisnaisesta, joka pumppaisi rintamaitoa varastoon töihin mennessään.

”Ranskassa julkista imettämistä ei katso ta hyvällä, koska se epäseksualisoi rintoja. Onhan imettäminen outoa ja aika shokeeraavaakin, jos sitä ei ole koskaan nähnyt. Se on niin eläimellistä!”

Noh, kauanko Druckerman on itse imettänyt lapsiaan?

Kirjailija pyörittelee haarukkaa sormissaan ja katsoo silmiin kuin olisi ärsyyntynyt kysymyksestä.

”Ihan tarpeeksi kauan”, Druckerman sanoo pienen miettimistauon jälkeen, eikä suostu tarkentamaan.

Jos imettäminen on Ranskassa tabu, väliliha ei ollenkaan. Siitä puhutaan heti synnytyksen jälkeen lääkärin kanssa.

Ranskan valtio nimittäin kustantaa naiselle *rééducation périnéale* eli välilihan uu-

delleen koulutuksen. Synnytyksessä lantionpohjan lihakset venyvät ja löystyvät, ja niiden mahdollisimman alkuperäiseen kuntoon saaminen on perusasia.

Druckerman kertoo kirjassaan, että lääkäri mittaa välilihajumpan tarpeellisuuden kysymällä, onko monsieur tyytyväinen.

Druckermanin ensimmäinen väliliha-jumppasessio alkoi kolmen vartin haastattelulla seksielämästä ja vessatavoista. Sitten naislääkäri paineli sormillaan välilihaa, ja kirjailija jäykisteli lantionpohjalihaksia viidentoista sarjoissa.

”Seuraavalla kerralla tehtiin sama siron valkoisen sauvan kera, joka lisäsi sähköärsykeitä liikkeisiini. Kymmenennen kerran jälkeen lantionpohjalihaksieni voimakkuus piirsi viivaa tietokoneruudulle ideaalille oranssille rajalle”, Druckerman kuvailee.

Lääkäri kirjoitti hänelle toisenkin reseptin: vatsalihasjumppaa. Siitäkin valtio kustantaa suurimman osan, jos vatsa roikkuu häpyluun päällä tai haittaa seksielämää.

”Ranskassa on perustavanlaatuinen oletus, että jokaisella ihmisellä on halu. Se ei koskaan katoa kokonaan. Ja jos katoaa vähäksi aikaa, olet masentunut ja tarvitset hoitoa”, Druckermanin kirja kertoo sosiologi **Marie-Anne Suizzon** tutkimusta lainaten.

”Rauhallisuus on tärkein hyve Ranskassa.”

”Ranskalaisten mielestä äitiys ei ole mikään tekosyy, ettei tarvitsisi huolehtia ulkonäöstään. Siksi he jumppaavat itsensä synnytyksen jälkeen kuntoon ja pukeutuvat huolitellusti myös puistoon. Sinne he tulevat seurustelemaan muiden aikuisten kanssa ja antavat lasten laskea pyllymäkeä keskenään.”

Lohisalaatti ja kirsikkatomaatit ovat hävinneet lautaselta. Druckerman pyyhki suunsa valkoiseen serviettiin, pyytää anteeksi ja alkaa näppäillä puhelintaan.

Pian hän kertoo miehelleen hakevansa esikoistyttärensä esikoulusta ja couscous-illallisen marokkolaisesta ravintolasta.

”Parasta ranskalaisessa kasvatuksessa on ruoka. Lapset oppivat syömään kaikkea yhdessä vanhempiansa kanssa ruokapöydässä oikeina ruoka-aikoina. Amerikassa on yleistä, että äiti valmistaa eri aterian aikuisille ja lapsille”, Druckerman sanoo.

”Tapasin New Yorkissa fiksun, kohtalaisen järjellisen naisen, jonka 5- ja 7-vuotiaat lapset söivät vain kymmentä eri ruoka-ainetta. Listoissa oli yksi sama ruoka: kana. Yritin kannustaa, että häinkin voi vielä opettaa lapsensa ranskalaisille ruokatavoille.”

Ranskalaisvanhempien *cadre*-raamiin kuuluu, että kaikkea pitää maistaa. He uskovat, että näin lapset tutustuvat pikku hiljaa eri ruokiin ja alkavat lopulta syödä niitä.

Neljän ruokalajin ateriasa alkupaloi- neen ja juustoineen on myös logiikkaa. Kun tarjoaa parsakaalin ensin, lapsi syö sen nälkänsä. Jos lautasella on myös pastaa, lapsi tarttuu helpoimpaan.

”Rauhallisuus on tärkein hyve Ranskassa. Ahdistuminen ei tee kenestäkään hyvää äitiä, ja syyllisyys on pahin ansa, johon vanhempi voi sortua. Jos valittaa menoistaan tai huonosta äitiydestään, jotakin on vialla. Joko sinne joogatunnille mennään hyvällä mielellä tai sitten ei mennä ollenkaan.”

Hyveestään huolimatta ranskalaisilla on maine *la fesséen* eli selkäsauvojen antajana. Druckerman ei ole nähnyt lapsia läimäytettävän Pariisissa, mutta myöntää, etteivät ranskalaiset suhtaudu yhtä kielteisesti kurittamiseen kuin pohjoismaalaiset.

Voisiko ranskalaislasten tottelevaisuus johtua auktoriteetin pelosta?

”Mielipidemittauksien mukaan yhä harvempi ranskalainen hyväksyy fyysiset kurituskeinot. En usko, että yksikään lapsi syö vihanneksiaan siksi, että pelkäisi saavansa piiskaa. Lapsista kasvaa luovia, itsenäisiä ja hyväkäyttöksisiä aikuisia.” **SK**